

## نقش اینترنت بر ارزش های خانواده در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران

**نیرومند رومیانی:** کارشناس ارشد، واحد روابط عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

**بی بی سادات میراسماعیلی:** استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دماوند، تهران، ایران

**کمال اعظم:** دانشیار، گروه اپیدمیولوژی و آمارزیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

**زهرا یوسفی:** کارشناس ارشد، گروه ژنتیک و جمعیت شناسی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران- نویسنده رابط:  
z\_yousefi2000@yahoo.com

**مسلم رومیانی:** کارشناس ارشد، گروه جامعه شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شوشتر، شوشتر، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۶/۷ تاریخ پذیرش: ۹۷/۴/۱

### چکیده

زمینه و هدف: اینترنت ابزار است که بسیاری از نیازهای بشر را تامین می کند اما همین فناوری می تواند تاثیراتی بر زندگی افراد داشته باشد. این مطالعه با هدف بررسی نقش اینترنت بر ارزش های خانواده انجام گرفته است.

روش کار: این مطالعه مقطعی به صورت توصیفی- تحلیلی در سال ۱۳۹۴ در شهر تهران انجام شد. جامعه پژوهش شامل تمام دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران بود که اطلاعات آن از ۳۸۴ نفر به روش پیمایشی و با استفاده از تکنیک پرسشنامه جمع آوری گردید. در این مطالعه از پرسشنامه استاندارد یانگ (Young) نیز استفاده و داده ها بوسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و آنالیز واریانس یکطرفه تحلیل گردیده است.

نتایج: یافته های به دست آمده حاکی از ارتباط مثبت و معنی دار بین وابستگی دانشجویان به اینترنت، فضای صمیمیت بین کاربران، آگاهی و اطلاع توسط خانواده و میزان استفاده دانشجویان از اینترنت وجود داشت ( $p < 0/05$ ). اما در خصوص متغیر "احساس گمنامی در اینترنت" هیچ رابطه معنی داری یافت نشد.

نتیجه گیری: استفاده مداوم از اینترنت و پذیرش مرجع و مجرای دستیابی اصلی برای کسب اطلاعات از اینترنت باعث تاثیرات منفی در زندگی و روابط و ارزش های موجود در چارچوب خانواده ها گردیده است. لذا لازم است که دانشجویان توجه بیشتری به استفاده مناسب و بهینه از آن داشته باشند. همچنین این نیاز را می طلبد که مداخله های رفتاری و شناختی با هدف تغییر الگوهای استفاده از اینترنت انجام گردد.

واژگان کلیدی: اینترنت، ارزش های خانواده، دانشجویان

### مقدمه

تکنولوژی چندرسانه ای، اکثر نیازهای بنیادین بشر را تأمین می کند. چندان که در دوران حاضر، نقش محوری اینترنت چنان اساسی است که بدون آن امکان برنامه ریزی، توسعه و بهره زمينه وری در برنامه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و علمی در جهان آینده امکان پذیر

شبکه جهانی اینترنت، یکی از مهمترین نوآوری هایی است که بعضی از نظریه پردازان برای تأکید بر اهمیت آن، تأثیرات این بزرگراه عظیم اطلاعاتی را مشابه با تأثیرات اختراع چاپ بر زندگی انسان ها ذکر کرده اند (Mohseni 2001). این رسانه قوی و

فرهنگ رسانه ای با برتری رسانه اینترنت فراگیرترین و مسلط ترین فرهنگ تأثیرگذار در جامعه است ( Moeini 2005). با توجه به جمعیت جوان کشور و گسترش روزافزون کاربران اینترنت در ایران، از این رو به تبع آفرینش انواع جدید کنش اجتماعی، اشکال تازه ای از عمل و شیوه های جدیدی از اعمال قدرت می آفرینند (Ohadi 2001). خانواده به مفهوم محدود آن عبارت است از یک واحد اجتماعی، ناشی از ازدواج یک زن و یک مرد که فرزندان پدید آمده از آنان خانواده را تکمیل می کنند. تعریف دیگری، خانواده را گروهی از افراد می داند که از راه خون، زناشویی و یا فرزندپذیری با یکدیگر ارتباط می یابند و طی یک دوره زمانی نامشخص با هم زندگی می کنند (Cohen 2001). فناوری اینترنت در زوایای مختلف زندگی خصوصی و اجتماعی افراد تاثیرات و تغییرات زیادی را ایجاد کرده است در اکثر خانواده های امروزی حداقل یک کاربر اینترنت وجود دارد و در جوامع پیشرفته تر تمام اعضا خانواده استفاده از اینترنت را امری اجتناب ناپذیر می دانند و جوان امروز به عنوان واحدی از خانواده دیگر محدودیت های گذشته را ندارد. هر لحظه در هر کجا که باشد می تواند با هر نقطه ای از جهان که بخواهد ارتباط برقرار کند و شخصیت خود را در قالب او در آورد (Azarakhsh 2003).

مطالعات اخیر محققان نشان می دهد که استفاده از اینترنت، سبب ایجاد احساس ناکامی، تنهایی، اضطراب و به طور کلی کاهش سلامت روانی می شود. اشخاصی که از اینترنت بیشتر استفاده می کنند. علاوه بر آنکه بر زندگی خانوادگی آنها تاثیر منفی می گذارد، زمان کمتری با خانواده صحبت می کنند و احساس تنهایی، افسردگی، کمبود عزت نفس و... در آنها بیشتر می شود. این افراد از جنبه های مالی و جسمی و فرهنگی نیز آسیب های بیشتری را پذیرا می شوند.

نخواهد بود و همین مسأله موجب کشش افراد برای تأمین نیازهایشان به دنیای مجازی شده است (Malekahmadi and Jafariyan 2012). اعتیاد به اینترنت به نحویست که سایر فعالیت های اجتماعی فرد را تحت الشعاع قرار می دهد و به افت عملکرد او در حوزه های مختلف شغلی، علمی، اجتماعی، حرفه ای، خانوادگی، اقتصادی و روان شناختی منجر می شود تا جایی که باعث نادیده گرفتن روابط در دنیای واقعی و با دوستان و خانواده می شود (Beheshtiyani 2012).

با رشد روزافزون اینترنت و افزایش شمار کاربران اینترنت، لزوم بررسی تأثیر اینترنت احساس می شود، این ابزار در درون خود دنیایی از اطلاعات را جای داده و چندین رسانه را، مثل تلویزیون، وسایل چاپی و تلفن ادغام کرده است. اینترنت دارای خاصیت برقراری ارتباط دوطرفه بوده و کاربران اینترنتی اعم از کل جامعه می توانند با افراد مختلفی از هر قشری، نژادی، و قومیتی به بحث و گفتگو بپردازند و در این فضای گفتمان با آزادی کامل نظرات خود را بیان کنند و در این محیط ها یک محیط مجازی خلق می گردد که در درون آن می توان احساسات و عواطف خود را بیان کرده، از کاربران در زمینه های مختلف راهنمایی گرفت یا خود را به صورت شخصیت های دیگر معرفی کرد. قاعده کلی حاکم بر اینترنت استفاده از اطلاعات به گونه ای آزاد است. رسانه های جمعی، روزنامه، تلویزیون، ماهواره و ... با ورود خود به عرصه جامعه در هر مقطع زمانی که آمده اند تأثیر خود را بر ساخت جوامع به خصوص غیرصنعتی و مصرف کننده این ابزار بوده اند، بر جا گذاشته اند و روابط اجتماعی بین افراد را دچار تحول و دگرگونی نموده اند، تحولات و دگرگونی هایی که آثار گاه سازنده و گاه مخرب داشته اند (Shafaie 2004).

استاندارد اعتیاد اینترنت (Internet Addiction Test)، پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ سال ۱۹۸۸ توسط کیمبرلی یانگ طراحی شده که روشی قابل اطمینان و معتبر برای اندازه گیری اعتیاد به استفاده از اینترنت است و برای سنجش میزان وابستگی افراد به کار با اینترنت یا کامپیوتر توسط کیمبرلی یانگ تهیه شده است و به روش لیکرت نمره گذاری می شود (Young 1998).

برای جمع آوری داده های لازم در مورد متغیرهای به کار گرفته شده از پرسشنامه و برای جمع آوری اطلاعات و مطالب از منابع اینترنتی و کتابخانه ای استفاده شده است. در تحقیق حاضر سعی شده است این امر مورد توجه قرار گیرد، لذا با توجه به سطوح اندازه گیری از روش های آمار توصیفی، مثل جداول توزیع فراوانی و در آمار استنباطی از جداول دو بعدی استفاده شده است و داده ها نیز با استفاده از نرم افزار SPSS محاسبه شده اند. جهت محاسبه حجم نمونه از روش های آماری و فرمول استفاده شده است که در آن  $p$  برآورد نسبت صفت متغیر با استفاده از مطالعات قبلی  $q=1-p$  است. چنانچه مقدار  $p$  در دسترس نباشد می توان آن را مساوی  $0/5$  اختیار کرد (Sarmad et al. 2006). حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران محاسبه شده است. برای ارزیابی اعتبار محتوایی سوالات پرسشنامه تحقیق بر اساس نظر متخصصان و صاحب نظران در مورد میزان همانگی محتوای ابزار اندازه گیری (پرسشنامه) و هدف پژوهش از طریق فرمول CVR ابتدا از متخصصان درخواست شد که نظرات خود را برای هر سوال بر اساس طیف سه قسمتی "سوال ضروری است"، "سوال مفید است ولی ضرورتی ندارد" و "سوال ضرورتی ندارد" اعلام نمایند و متغیرهای مورد بحث در این پژوهش عبارتند از: ۱- فضای صمیمیت و ابراز احساسات است که ما این متغیر را از نظریه کنش

بنابراین لازم است که در وهله اول مسئولان و در وهله دوم خانواده ها به این مسئله مهم توجه خاصی نمایند تا بتوانند نقش اساسی در رفع مشکل مذکور داشته باشند. در پژوهش حاضر سعی بر این است که به پاره ای از مسایل موجود در این زمینه پاسخ داده شود. از این رو انجام پژوهش های جدی در حوزه های مختلف متأثر از اینترنت امری ضروری بنظر می رسد و شناخت نقاط ضعف و قوت فناوریهای نوین ارتباطی بدون مطالعه، بررسی و تحقیق همه جانبه میسر نیست از رهگذر چنین مطالعاتی است که می توان آینده نگری کرد و افق پیش روی جامعه را ترسیم نمود.

## روش کار

این پژوهش از انواع مطالعات مقطعی که به صورت توصیفی-تحلیلی و با هدف کاربردی انجام شد. جامعه پژوهش در این مطالعه شامل کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران بود که طبق آمار به دست آمده در سال ۱۳۹۴ تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری وارد مطالعه شدند. جمع آوری اطلاعات از طریق تکمیل پرسشنامه توسط دانشجویان و تحت نظارت فردی آگاه صورت گرفت. در ابتدا اهداف مطالعه برای آنان تشریح شده و داوطلبانه بودن شرکت در مطالعه و همچنین سایر حقوق مشارکت کنندگان مانند اجازه خروج از مطالعه در هر زمان از مراحل تحقیق نیز به آنان توضیح داده شد. ابزار گرد آوری داده ها پرسشنامه های استاندارد می باشد. این پرسشنامه ها شامل اطلاعات دموگرافیک و سوالات مربوط به پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ (Young) سازمان جهانی بهداشت می باشد که در مطالعات متعددی روایی و پایایی پرسشنامه ها مورد تایید قرار گرفته است. پرسشنامه

و ۱۳/۰٪ در سطح خیلی زیاد می باشد. از جمع ۳۸۴ پاسخگو میزان اطلاع و آگاهی خانواده از اینترنت ۲۲/۱۳٪ در سطح خیلی کم، ۲۶/۶٪ در سطح کم، ۲۸/۹٪ در سطح متوسط، ۱۰/۷٪ در سطح زیاد و ۷/۸٪ در سطح خیلی زیاد می باشد. همچنین پاسخگویان رضایت از احساس گمنامی در اینترنت را با ۱۹/۳٪ در سطح خیلی کم، ۱۴/۶٪ در سطح کم، ۲۶/۸٪ در سطح متوسط، ۱۶/۱٪ در سطح زیاد و ۱۹/۸٪ در سطح خیلی زیاد نشان دادند. از جمع ۳۸۴ پاسخگو، ارزشهای خانواده ۶/۲٪ در سطح خیلی کم، ۸/۶٪ در سطح کم، ۲۲/۴٪ در سطح متوسط، ۳۲/۳٪ در سطح زیاد و ۲۹/۴٪ در سطح خیلی زیاد بود.

با توجه به نتایج فوق، می توان گفت بین وابستگی دانشجویان به اینترنت و ارزش های خانواده رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین بین فضای صمیمیت و ارزش های خانواده، میزان استفاده از اینترنت و ارزش های خانواده، آگاهی خانواده در استفاده از اینترنت و ارزش های خانواده، میزان آگاهی خانواده در استفاده از اینترنت و ارزش های خانواده، رضایت از احساس گمنامی و ارزش های خانواده، بین وابستگی دانشجویان به اینترنت و ارزش های خانواده، بین میزان آگاهی خانواده در استفاده از اینترنت و ارزش های خانواده رابطه معنی داری وجود دارد. اما بین رضایت از احساس گمنامی و ارزش های خانواده رابطه معنی داری وجود ندارد.

## بحث

یکی از مسایل روز اجتماعی، اینترنت است. پیشرفت جوامع همچنان ادامه دارد که یکی از آن شامل ارتباطات نیز می شود و این وسیله این امر را آسانتر کرده است و بسیاری

ارتباطی هابرماس استخراج نمودیم (Armaki and Emami 2004) ۲- متغیر دوم ما مدت زمان استفاده از اینترنت می باشد که ما این متغیر را از نظریه کنش ارتباطی هابرماس استخراج کردیم (Armaki and Emami 2004) ۳- متغیر سوم ما وابستگی دانشجویان به اینترنت است که ما این متغیر را از نظریه دی فلور و بال روکیچ استخراج کردیم (Vyndal et al. 2008) ۴- رضایت از احساس گمنامی در اینترنت که ما این متغیر را از نظریه بازداری زدایی اینترنت استخراج کردیم (Joinson 2003).

## نتایج

بر اساس نتایج به دست آمده از این پژوهش از کل دانشجویان شرکت کننده از جمع ۳۸۴ پاسخگو، ۲۱۱ نفر ۵۴/۹٪ مرد و ۱۷۳ نفر ۴۵/۱٪ زن می باشند. تعداد ۲۷۴ نفر ۷۱/۳٪ مجرد و ۱۱۰ نفر ۲۸/۶٪ متأهل بودند. جزئیات مربوط به مشخصات کلی دانشجویان تحت پژوهش در جدول ۱ آمده است.

از جمع ۳۸۴ پاسخگو، میزان وابستگی به اینترنت عبارتند از: ۱۶/۴٪ در سطح خیلی کم، ۲۲/۶٪ در سطح کم، ۲۲/۶٪ در سطح متوسط، ۱۶/۱٪ در سطح زیاد و ۱۷/۴٪ در سطح خیلی زیاد می باشد. همچنین پاسخگویان اندازه فضای صمیمیت در اینترنت را با این درصدها مشخص کرده اند: ۱۹/۸٪ در سطح خیلی کم، ۱۳/۸٪ در سطح کم، ۳۸/۵٪ در سطح متوسط، ۱۵/۹٪ در سطح زیاد و ۱۰/۴٪ در سطح خیلی زیاد می باشد. از جمع ۳۸۴ پاسخگو، میزان استفاده از اینترنت ۱۴/۳٪ در سطح خیلی کم، ۱۵/۷٪ در سطح کم، ۳۸/۰٪ در سطح متوسط، ۱۸/۰٪ در سطح زیاد

به شکل طبیعی قادر به انجام آن نمی باشد (Joinson 2003).

طبق مطالعه منطقی، در ارتباط بر حسب گمنامی که در اینترنت تجربه می شود ۸۰٪ از معتادان به اینترنت، بازداری زدایی را تجربه می کنند. کاربران مزبور گزارش می دهند از آن جا که در اینترنت خودکنترلی موجود در جهان بیرون وجود ندارد، از این رو آنان احساس آزادی بیشتری کرده به گونه ای رفتار می کند که در روابط روزمره اجتماعی، ممکن نیست. از این رو پدیده بازداری زدایی به مثابه امری هیجانی و شغف آمیز تجربه می شود که اینترنت آن را در دسترس افراد قرار داده است (Manteghi 2008).

طبق تحقیق گدازگر و موسی و برر سی تاثیرات استفاده از اینترنت بر نسبی نگر هنجاری و جهان نگر ی دانشجویان دانشگاه تبریز پرداخته، این تحقیق به روش پیمایشی و بر روی ۲۸۳ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تبریز در رشته های مختلف تحصیلی به عمل آمده است (Godazgar and Mosapour 2004). هر چند متغیر وابسته تحقیق، ارتباط مستقیمی با بحث جاری ندارد، لکن از آنجا که پژوهش فوق در چارچوب بررسی اثرات اینترنت است به نتایج آن به طور خلاصه اشاره می شود. طی این مطالعه ۸۶/۹٪ از دانشجویان به اینترنت و خدمات آن دسترسی داشته اند و ۸۵/۸٪ از دانشجویان نمونه از اینترنت و خدمات آن استفاده می کرده اند. بر اساس نتیجه این پژوهش اختلاف معنی داری بین کاربران و غیرکاربران اینترنت در مورد احساس تعلق به ملل و جوامع دیگر وجود نداشته است (Godazgar and Mosapour 2004).

همچنین Tripoli طی مطالعه انجام شده در شهر گیلان روی دانشجویان دختر و پسر نیز به این نتیجه رسیده بود که

از مشکلات را حل نموده است ولی همه وسایل خوب هر چند جنبه های مثبت زیادی داشته باشند باز هم از جنبه های منفی مبرا نیستند. هدف از این پژوهش تعیین نقش اینترنت بر ارزش های خانواده در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران می باشد. یافته های این پژوهش نشان داد که فضای صمیمیت و ابراز احساسات است که ما این متغیر را از نظریه کنش ارتباطی هابرماس استخراج کردیم فضایی است که در آن افراد به شیوه عقلانی بتوانند به بحث بپردازند و در این بحث به توافقی برسند (Armaki and Emami 2004). مدت زمان استفاده از اینترنت نیز که ما آن را از نظریه کنش ارتباطی هابرماس استخراج کردیم. از این نظریه هم می توان مدت زمان استفاده از اینترنت و هم طول مدت دسترسی به اینترنت و همچنین مداومت استفاده از اینترنت را (روزانه، هفتگی، ماهانه) به عنوان متغیرهای مستقل جهت تأثیر اینترنت بر ارزش های خانواده به کار برد، چرا که هر کدام از این عوامل باعث روابط درون خانواده و در نهایت کاهش ارزش های خانواده می شود. متغیر سوم ما وابستگی دانشجویان به اینترنت است که ما این متغیر را از نظریه دی فلوروبال روکیچ استخراج کردیم در الگوی خویش درباره وابستگی به رسانه ها بر این باورند که شرط مهم برای بروز اثرات، میزان وابستگی به بعضی رسانه های ارتباطی است، مجرای که مردم برای به دست آوردن اطلاعات مهم نسبت به آن احساس وابستگی می کنند. متغیر چهارم، رضایت از احساس گمنامی در اینترنت می باشد که ما آن را از نظریه بازداری زدایی اینترنت استخراج نمودیم. ناشناس و گمنام ماندن یکی از خصوصیات بارز اینترنت به شمار می رود بازداری زدایی توانایی بیان خوش به گونه ای است که فرد

دانش آموزان دختر و پسر در نحوه استفاده از اینترنت وجود دارد. همچنین اعتیاد به اینترنت در دانش آموزانی که ناحیه محل زندگی آنها از لحاظ اقتصادی و اجتماعی در وضعیت نامطلوبی نسبت به دیگر نواحی قرار داشت بیشتر بود (Hashemi et al. 2011).

نادمی نیز در سال ۱۳۸۶ در تحقیق خود به بررسی میزان استفاده از اینترنت و پیامدهای روانی اجتماعی آن در بین دانشجویان دانشگاه آزاد مشهد پرداخته است که ۷۷٪ از دانشجویان در معرض خطر اعتیاد به اینترنت بودند و در ۱۴٪ از دانشجویان، وابستگی به اینترنت تأثیر مهمی بر کارکرد آنان داشته است و فقط در ۹٪ از دانشجویان اینترنت تأثیری نداشته است (Nademi and Saiedi Rezvani 2006).

رحمانی نیز رساله دکتری خود را با عنوان رابطه وابستگی به اینترنت با هیجان خواهی و پنج عامل بزرگ شخصیت در دانشجویان دانشگاه تهران به انجام رسانده است که با هدف پیش بینی وابستگی به اینترنت بر اساس هیجان خواهی، پنج عامل بزرگ شخصیت و جنسیت، همچنین مقایسه وابستگان شدید و غیروابستگان به اینترنت، بر اساس هیجان خواهی و پنج عامل بزرگ شخصیت دانشجویان انجام شده است. یافته ها نشان داد که بین وابستگی به اینترنت با نمره کل هیجان خواهی و زیرمقیاس های بازداری زدایی و حساسیت به کسالت رابطه معنی داری دارد (Rahmani 2008).

همچنین در مطالعه ای که در ترکیه انجام شده است نشان می دهد که تعداد استفاده کنندگان از اینترنت در ترکیه طی دوره ۲۰۰۲-۱۹۹۹ میلادی از ۴۵۰ هزار نفر به ۴/۹ میلیون نفر افزایش یافته است و حدود ۷٪ جمعیت ترکیه از اینترنت استفاده می کنند. میزان رایانه های شخصی در دست مردم ۴۵ در هزار و بیشتر استفاده کنندگان را جوانان و ۷۳٪ را مردان تشکیل می دهند.

کیفیت زندگی ۴٪ دانشجویان بسیار مطلوب ۳۴٪ مطلوب ۵۱٪ متوسط و کیفیت زندگی ۱۱٪ دانشجویان نیز نامطلوب بوده است. در ابعاد درد جسمانی، روابط محیطی، تامین مالی، مراقبت های اجتماعی و عواطف منفی در بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت های معنی داری مشاهده گردید که در همه این ابعاد دانشجویان دختر وضعیت ناخوشایندتری گزارش کردند (Tripoli et al. 2016). Sherer در تحقیقات خود بر روی دانشجویان دانشگاهها توسط افراد وابسته به اینترنت را ۱۱ ساعت در هفته شناسایی کرده است. همچنین او در این تحقیقات دریافت که ۷۲٪ از وابسته ها را مردان تشکیل می دهند. بر اساس نتایج مطالعه Young، ۵ تا ۱۰٪ از جمعیت آنلاین جهان در زمینه مطالعه وی، معتاد به اینترنت بوده اند و ۵۴٪ از معتادان سابقه افسردگی و ۳۴٪ آنان سابقه اضطراب و نگرانی داشته اند (Young 2007).

در مطالعه ای دیگر با عنوان بررسی میزان و نحوه استفاده از اینترنت که در میان دانش آموزان دبیرستانی شهر تهران انجام گرفته است، بر اساس نتایج اولیه این بررسی به طور متوسط ۲۰۰ کاربر به طور شبانه روزی در اتاق گفت و گو حضور داشتند. اهداف این مطالعه آگاهی به ویژگی های فردی اجتماعی و خانوادگی کاربران اینترنت، میزان و زمان استفاده کاربران اینترنت، نحوه استفاده و میزان وابستگی به اینترنت در میان کاربران می باشند که به روش پیمایشی با استفاده از پرسشنامه صورت گرفت.

هاشمی نیز در مطالعه خود به بررسی ارتباط وابستگی به اینترنت و عامل بزرگ شخصیت با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر و دختر شیراز پرداخته است. یافته های این پژوهش نشان داد مدت استفاده از اینترنت در پسران بیش از دختران است و همچنین تفاوت معنی داری میان

نیازهای خود را با هم مطرح کرده، در آن گروه‌ها مسائل و مشکلات خود را مطرح کنند و انرژی عاطفی خود را در این محیط‌ها مصرف نمایند که این تخلیه انرژی احتمالاً بر ارزش‌های خانواده می‌تواند مؤثر واقع شود. هر چه از اینترنت بیشتر استفاده کنیم این میزان استفاده احتمالاً باعث کم شدن ارتباط با خانواده می‌شود و این منجر به کاهش ارزش‌های خانواده نزد فرد می‌شود. همچنین می‌توان از این نظریات در مورد استفاده از اینترنت به طور مرتب و پراکنده استفاده کرد، بدین صورت که بین استفاده روزانه، هفتگی، و ماهانه از اینترنت و تاثیر آن بر ارزش‌ها اختلاف معنی‌داری وجود دارد و وابستگی به اینترنت را مطرح کرد. بدین صورت که کاربر اینترنتی با وابسته شدن به اینترنت فرصت کمتری برای پرداختن به خانواده دارد و این ممکن است باعث کم‌اهمیت شده خانواده نزد کاربر اینترنتی و در نتیجه کاهش ارزش‌های خانواده شود.

### تشکر و قدردانی

نویسندگان این پژوهش، از تمامی دست‌اندرکاران این مطالعه، به دلیل حمایت‌های مادی و معنوی از آن، و از همکاری کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران که در تکمیل پرسشنامه‌ها همکاری لازم را داشتند، تقدیر و تشکر می‌نمایند.

Young همچنین در مطالعه‌ای که به بررسی عملکرد خانواده در جوانان معتاد به اینترنت پرداخت، نشان داد که ۲۱۱ جوان معتاد به اینترنت و ۲۶۰ جوان بدون اعتیاد به اینترنت بودند. در این مطالعه از پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ، مقیاس انطباق‌پذیری و همبستگی استفاده شد (Young 2007). نتایج همچنین نشان داد که گروه معتاد به اینترنت از لحاظ نمره انطباق‌پذیری و همبستگی در خانواده به شکل معنی‌داری پایین‌تر از گروه کنترل بودند. Jotz نیز در مورد تاثیر اینترنت بر زندگی اجتماعی و علمی دانشجویان که در ایالات متحده انجام گرفت نشان داد که اینترنت تاثیر مثبتی بر تجربیات علمی درصد بالایی ۷۹٪ از دانشجویان داشته است و آنها از اینترنت به منظور اهداف مختلف علمی نظیر ارتباط با استادان، انجام کارهای تحقیقاتی و دسترسی به منابع کتابخانه استفاده می‌کنند. نتایج همچنین نشان داد که اینترنت تاثیر زیادی بر روابط اجتماعی دانشجویان داشته است و آنها از اینترنت بیش از تلفن برای ارتباطات اجتماعی خود استفاده می‌کنند.

### نتیجه‌گیری

طبق یافته‌های تحقیق می‌توان انتظار داشت محیط تعامل اینترنت را می‌توان فضایی در نظر گرفت که کاربران به راحتی در آن به گفت‌وگو می‌پردازند که فضای صمیمیت و ابراز احساسات در محیط‌های تعاملی اینترنت شکل می‌گیرد که از یکدیگر تاثیر پذیرفته همچنین کاربران

جدول ۱- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیرهای مورد بررسی: مطالعه نقش اینترنت بر ارزشهای خانواده در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران

متغیر	شاخص	فراوانی	درصد
میزان وابستگی به اینترنت	خیلی کم	۶۳	۱۶/۳
	کم	۸۷	۲۲/۶
	متوسط	۱۰۵	۲۷/۳
	زیاد	۶۲	۱۶/۱
	خیلی زیاد	۶۷	۱۶/۴
	بدون پاسخ	۵	۱/۳
میزان فضای صمیمیت در اینترنت	خیلی کم	۷۶	۱۹/۸
	کم	۵۳	۱۳/۸
	متوسط	۱۴۸	۳۸/۵
	زیاد	۶۱	۱۵/۹
	خیلی زیاد	۴۰	۱۰/۴
	بدون پاسخ	۶	۱/۶
میزان استفاده از اینترنت	خیلی کم	۵۵	۱۴/۳
	کم	۶۰	۱۵/۷
	متوسط	۱۴۶	۳۸/۰
	زیاد	۶۹	۱۸/۰
	خیلی زیاد	۵۰	۱۳/۰
	بدون پاسخ	۴	۱/۰
میزان اطلاع خانواده در استفاده از اینترنت	خیلی کم	۸۵	۲۲/۱۳
	کم	۱۰۲	۲۶/۶
	متوسط	۱۱۱	۲۸/۸
	زیاد	۴۱	۱۰/۶
	خیلی زیاد	۳۰	۷/۸
	بدون پاسخ	۱۵	۳/۸
رضایت از احساس گمنامی در اینترنت	خیلی کم	۷۴	۱۹/۳
	کم	۵۶	۱۴/۶
	متوسط	۱۰۳	۲۶/۸
	زیاد	۶۲	۱۶/۱
	خیلی زیاد	۷۶	۱۹/۸
	بدون پاسخ	۱۳	۳/۴
ارزشهای خانواده	خیلی کم	۲۴	۶/۲
	کم	۳۳	۸/۶
	متوسط	۸۶	۲۲/۴
	زیاد	۱۲۴	۳۲/۳
	خیلی زیاد	۱۱۳	۲۹/۴
	بدون پاسخ	۴	۱/۱
	جمع کل		۳۸۴

## References

- Armaki, T. and Emami, M., 2004. Genesis of the Public Domain and Rationale, *Iranian Journal of Sociology*, 5(1). [In Persian]
- Azarakhsh, M., 2003. Internet addiction disorder. *Magazine Meaning*, 16. [In Persian]
- Beheshtiyani, M., 2012. Comparison of Internet Addiction between Girl and Boy Student of Universities of Tehran. *Journal Management System*, 2(4), pp. 23-42. [In Persian]
- Cohen, B., 2000. *Principles of Sociology*. Samt Publication, Tehran.
- Godazgar, H. and Mosapour, A., 2004. The Effects of Internet Use on Normative Relativism and Globalization of Tabriz University Students. *Social Science Journal of Ferdowsi University of Mashhad*, 1(3), pp. 183-203. [In Persian]
- Hashemi, M., Abedini, Y. and Zamani, B., 2011. *Investigating the relationship between the five major factors of personality, Internet addiction and academic performance in students of Shiraz*. Thesis MSc. Isfahan University. [In Persian]
- Joinson Adam, N., 2003. *Understanding the psychology of internet behavior*, palgrave Macmillan Published.
- Malekahmadi, H. and Jafariyan, H., 2012. Pathology of Internet addiction. *Journal of historical sociology*, 3(2), pp. 93-116. [In Persian]
- Mantegh, M., 2008. *Parent's Guide to Children's Use of New Communication Technologies*, Abed Publication, Tehran. [In Persian]
- Moeini, S., 2005. *Project of Reforms of Inappropriate Cultural Matter and Its Role in the Growth of Traumatic and Social Problems, Collected Articles on Social Issues in Iran*: Agah Publication. [In Persian]
- Mohseni, M., 2001. *Sociology of the Information Society*. Tehran: Didar Publication. [In Persian]
- Nademi, F. and Saiedi Rezvani, K., 2006. *Use of the Internet and its psychosocial consequences*. Thesis MSc. Faculty of Psychology, Mashhad. [In Persian]
- Ohadi, M., 2001. *Media Changing Imagination*: Tehran, Iran Newspaper Publication. [In Persian]
- Rahmani, S., 2008. *The relationship between internet dependency with excitement and the five great personality factors in students of Tehran*. Thesis MSc. Faculty of Psychology and Educational Sciences. Tehran University. [In Persian]
- Sarmad, M., Bazargan, A. and Hejazi, F., 2006. *Research Methods in Behavioral Sciences Number of Pages*: Agah Publication. [In Persian]
- Shafaie, F., 2004. The Effect of Media on Family Relationships. *Women's Research Journal*. East Azarbaijan, Research Institute of Education. [In Persian]
- Tripoli, R., Osborne, LA., Romano, M. and Reed, P., 2016. The relationship between schizotypal personality and internet addiction in university students. *Computers in Human Behavior*, 63, pp. 19-24.
- Vyndal, S., Yetzer, S., Jean B. and Jean, O., 2008. *Application of communication theories*: Translation Alireza Dehghan. Center for Media Studies and Research. Tehran.
- Young, KS., 1998. Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction--and a winning strategy for recovery. *John Wiley and Sons*, 7(5), pp. 37-47.
- Young, K.S., 2007. Cognitive Behavior Therapy with Internet Addicts: Treatment Outcomes and Implications, *Cyber Psychology and Behavior*, 10(5).

## The Role of the Internet in Family Values in Students of Tehran University of Medical Sciences

*Romiani, N., MSc.* Public Relations Unit, School of Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

*Miresmaili, B.S. Ph.D.* Assistant Professor, Islamic Azad University, Damavand Branch, Tehran, Iran

*Azam, K., Ph.D.* Associated Professor, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

*Yousefi, Z., MSc.* Department of Genetics and Demography, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran- Corresponding Author: [z\\_yousefi2000@yahoo.com](mailto:z_yousefi2000@yahoo.com)

*Romiani, M., MSc.* Department of Sociology, Islamic Azad University, Shoushtar Branch, Shoushtar, Iran

Received: Aug 29, 2017

Accepted: Jun 22, 2018

### ABSTRACT

**Background and Aim:** The Internet is a tool that responds to many human needs, but this technology can also have an impact on people's lives. This study aimed to examine the role of the Internet in family values.

**Materials and Methods:** This descriptive-analytic cross-sectional study was conducted in 2015 in Tehran, Iran. The research population consisted of all the students of Tehran University of Medical Sciences, Tehran, the sample size being 384. Data were collected using a questionnaire, as well as The Young's standard questionnaire, and analyzed by the SPSS software version 22, the statistical test being one-way analysis of variance.

**Results:** The findings showed statistically significant positive associations ( $p < 0.05$ ) between the student's dependence on the Internet on the one hand and the following variables on the other: intimacy among users, family awareness and information, and the extent to which the students were using the Internet. However, no statistically significant relationship was found between Internet use and anonymity on the Internet.

**Conclusion:** The constant use of the Internet and accepting it as the main reference and channel for obtaining information have caused negative effects on family life and the relationships and values within the family framework. Therefore, university students should try to make optimum, more proper use of the Internet. It is also recommended that responsible authorities adopt appropriate policies and implement cognitive-behavioral interventions aiming at changing the patterns of Internet use.

**Keywords:** Internet, Family Values, University Students

